

Rechtspraak/Jurisprudence

COUR DE CASSATION 21 JANVIER 2011

SAISIE

Saisie-arrêt – Compte tiers avocat

Aff.: n° F/07.0109.F/11

Dans un arrêt du 21 janvier 2011 la première chambre de la Cour de cassation a décidé que les fonds, quelle que soit leur provenance, qui sont déposés sur un compte de tiers ouvert en son nom dans les livres d'une banque par un avocat agissant pour son compte, font partie de la créance de cet avocat contre la banque et ne se distinguent pas de l'ensemble de son patrimoine. Les créanciers personnels de cet avocat peuvent, dès lors, saisir-arrêter entre les mains de la banque le solde créditeur de ce compte. Cet arrêt sera publié intégralement dans la RDC avec une note de Robby Houben.

COUR DE CASSATION 5 JANVIER 2011

PRIX

Infraction sur la réglementation des prix

Aff.: n° P.10.1322.F

En vertu de l'article 1, § 2, de la loi du 22 janvier 1945 sur la réglementation économique "*il est interdit de pratiquer des prix supérieurs aux prix normaux*". Cette interdiction très rarement invoquée est assortie de sanctions pénales. Dans un arrêt du 5 janvier 2011, la Cour de cassation a précisé qu'il faut comprendre par prix pratiqué non seulement le prix effectivement reçu mais également le prix proposé ou facturé. L'arrêt casse la décision de la cour d'appel de Liège qui avait ordonné un non-lieu en raison du fait que la facture en question n'avait pas été payée et que le bénéfice illicite n'avait donc pas été réalisé. En l'espèce, des entrepreneurs avaient facturé des travaux de terrassement à un prix dépassant trente fois la somme payée au sous-traitant qui les avait réalisés.

COUR DE CASSATION 20 JANVIER 2011

PRESCRIPTION (DROIT CIVIL)

Durée – Délais généraux de prescription – Action extracontractuelle – Troubles de voisinage

Aff.: n° C.09.0306.F

En vertu de l'article 2262*bis* du Code civil toute action en réparation d'un dommage fondée sur une responsabilité extracontractuelle se prescrit par cinq ans. Dans un arrêt du 20 janvier 2011, la Cour de cassation a précisé que cette prescription de 5 ans s'applique à tous les cas de responsabilité civile extracontractuelle, tant à base de faute que sans faute ou objective, y compris donc la responsabilité pour troubles de voisinage, qui est une responsabilité objective fondée sur l'article 544 du Code civil.

HOF VAN CASSATIE 21 JANUARI 2011

BEWIJS VAN VERBINTENISSEN

Algemeen – Deskundigenonderzoek – Geen authentieke kracht

Zaak: nr. C.09.0518.N

In een arrest van 21 januari 2011 preciseert het Hof van Cassatie dat er geen enkele wettelijke bepaling is die oplegt dat een deskundigenverslag 'authentieke kracht' heeft, derwijze de rechter de juistheid van de technische vaststellingen van de deskundige niet meer zou kunnen beoordelen. Het Hof vernietigt de beslissing die op basis van "*de authentieke kracht van het deskundigenverslag*" had geoordeeld dat de juistheid van de technische vaststellingen van de deskundige niet in vraag konden worden gesteld.

Olivier Vanden Berghe
Liedekerke Wolters Waelbroeck Kirkpatrick

HOF VAN CASSATIE 13 JANUARI 2011

ARBITRAGE

Nietigheid – Tegenstrijdigheid motivering – Geen rechterlijke toetsing wettigheid

Havas e.a. / Dentsu Inc.

Zaak: nr. C.10.0302.F, www.juridat.be

Tegenstrijdigheid in de motivering leidt tot vernietiging van een arbitrale uitspraak, ook indien de uitspraak (mogelijks) op grond van andere motieven gegrond blijft

Artikel 1704 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat een arbitrale uitspraak kan vernietigd worden indien (i.a.): de uitspraak niet met redenen is omkleed (i) of; indien de uitspraak tegenstrijdige bepalingen bevat (j). De vraag stelt zich of een arbitrale uitspraak dan ook kan

vernietigd worden indien ze *tegenstrijdige redenen* bevat.

Eenzijds nemen hoven en rechtbanken over het algemeen aan dat een tegenstrijdigheid enkel kan leiden tot vernietiging indien deze tegenstrijdigheid in het dispositief zit. Deze rechtspraak beschouwt tegenstrijdige redenen dus niet als ‘tegenstrijdige bepalingen’ (zie H. VAN HOUTTE, K. COX en S. COOLS, “Overzicht van rechtspraak. Arbitrage (1972-2006)”, *TBH*, 2007/2, p. 152).

Anderzijds stellen sommige arresten dat een tegenstrijdigheid in de redenen gelijk staat aan een afwezigheid van redenen. Daarom lijdt een tegenstrijdigheid in de redenen dus net als een tegenstrijdigheid in het dispositief tot de nietigheid van de arbitrale uitspraak, zij het op een andere basis. Andere arresten zijn het daar dan weer niet mee eens (zie H. VAN HOUTTE, K. COX en S. COOLS, *l.c.*, p. 151-152).

In zijn arrest van 13 januari 2011 werpt het Hof van Cassatie een nieuw licht op deze problematiek. De eiser verweet het hof van beroep te Brussel dat het ten onrechte een tegenstrijdigheid had gelezen in de redenen van een arbitrale uitspraak. Het Hof van Cassatie wees dit middel af met de stelling:

“De rechter die een arbitrale uitspraak vernietigt, legt deze op onaantastbare wijze uit tenzij zijn uitlegging onverenigbaar is met de bewoordingen ervan. Het onderdeel dat het arrest niet verwijt de bewijskracht van de uitspraak die het vernietigt, te miskennen, komt op tegen de feitelijke beoordeling van het hof van beroep volgens welke ‘twee overwegingen’ van die uitspraak ‘kennelijk tegenstrijdig zijn’ en is niet-ontvankelijk.”

Hoewel in deze beslissing niet meer gelezen mag worden dan er staat, lijkt het Hof hiermee aan te geven dat ook een tegenstrijdigheid in de redenen van een arbitrale uitspraak kan leiden tot vernietiging. Het hof van beroep had zich immers bewust en uitdrukkelijk niet gebaseerd op het ontbreken van redenen, maar op een tegenstrijdigheid van de bepalingen van de uitspraak. De eiser in cassatie lijkt niet geargumenteed te hebben dat dit een fou-

tieve grondslag zou zijn. Het Hof spreekt zich hier in zijn antwoord op het eerste middel dan ook niet uitdrukkelijk over uit.

Het antwoord op het tweede middel maakt echter heel wat duidelijk en gaat nog een (aanzienlijke) stap verder. De eiser in cassatie argumenteerde dat – zelfs indien de tegenstrijdigheid in de redenen reëel zou zijn – zulk een tegenstrijdigheid in casu de wettigheid van het dispositief niet aantastte. De conclusie van de arbiters werd in zulk geval immers nog steeds voldoende ondersteund door de andere redenen van de arbitrale uitspraak. Het Hof wees ook dit middel af op basis van een enigszins merkwaardige redenering:

“De rechter bij wie een vordering tot vernietiging van een arbitrale uitspraak aanhangig is gemaakt, heeft, tenzij hij moet nagaan of die uitspraak strijdig is met de openbare orde, niet tot taak de wettigheid ervan te toetsen. Daaruit volgt dat indien de rechter oordeelt dat de redenen van de uitspraak tegenstrijdig zijn en de uitspraak vernietigt, hij niet dient na te gaan of zij niet om andere redenen dan die waartussen tegenstrijdigheid bestaat, gegrond blijft.”

Door zo te oordelen, koppelt het Hof aan de ‘*favor arbitrari*’ en de daaruit voortvloeiende rechterlijke terughoudendheid bij de toetsing van arbitrale uitspraken, een gevolg dat de kansen op vernietiging van een arbitrale uitspraak aanzienlijk verhoogt. Door deze beslissing zal immers *elke* tegenstrijdigheid in de redenen van een arbitrale uitspraak leiden tot haar nietigheid. Dit zal ertoe leiden dat nog meer arbitrageprocedures een staartje krijgen voor de rechtbank. Dit zal er ook toe leiden dat na dat gerechtelijk staartje heel wat geschillen van voor af aan moeten herbeginnen, en dat terwijl de uitkomst van de initiële arbitrale uitspraak misschien perfect verantwoord was.

Kristof Cox
Supervisor Commercial Law Deloitte
Vrijwillig medewerker K.U.Leuven

4. VERVOER/TRANSPORT

Rechtspraak/Jurisprudence

HOF VAN CASSATIE 7 JANUARI 2011

BESLAG EN EXECUTIE

Uitvoerend beslag op schip – Verdeling na beslag op

schepen – Aangifte van schuldvordering (art. 1661 Ger.W.) – Neerlegging ter griffie i.p.v. aangetekend schrijven – Geldig

Zaak: nr. C.08.0345.N

Artikel 1661 Ger.W. voorziet dat bij een verdeling na uitvoerend beslag op een zee- of binnenschip de schuldeisers binnen de drie maand ‘bij aangetekende brief aan